

En cas d'emergència nuclear...

El PENVA, a prova

El passat dia 16 es va posar en exercici el Pla d'Emergència Nuclear Valencià (PENVA), com a mesura prèvia per a la posada en marxa de la Central Nuclear de Cofrents. Es tractava, simplement, d'un simulacre innocu. Malgrat això, moltes incògnites han quedat encara en l'aire.

El fet irreversible de la posada en marxa de la Central Nuclear de Cofrents redueix la polèmica que aquesta font d'energia ha suscitat al llarg de la seua construcció al tema de la seguretat. Queda per a la història l'emplaçament il·legal —a menys de 2 quilòmetres de

Pere LAVACA

la població— o l'obscura forma amb què H. E. n'adquirí els terrenys (els propietaris no coneixien la utilització industrial a què anaven destinats), anomalies que, junt a les denúncies del tècnic Abascal, sobre defectes de les soldadures de conducció, passaran a l'anecdota de discussions sense resoldre, o insuficientment explicades.

Ara i ací, és el Pla d'Emergència Nuclear (PENVA) la qüestió que més preocupa l'opinió pública. Però, ¿què és el PENVA? Segons Protecció Civil, entitat responsable del treball, «és un pla que considera aquelles situacions que es poden presentar en la C. N. C. i que tinguen repercussions radiològiques anormals sobre la població, i, també, l'organització, els mitjans i les funcions per a evitar-les o mitigar-ne els efectes.» Així, doncs, la funció d'emergència és només per a casos de radiació exterior, és a dir, la irradiació anormal que pogués rebre la població. Considerant com a anormal aquella que supere les 130 o 140 unitats de mil·lirems (m-r-en), que es suposa

La unitat de l'exèrcit ABQ en acció / Francesc i Oscar

que rep una persona a l'any per diversos motius.

«Un rellotge d'esfera fluorescent o un viatge en avió produeixen més radioactivitat que el fet de treballar al costat del reactor nuclear», declara Febrer Callís, enginyer tècnic que ha col·laborat en l'elaboració del PENVA, el qual afegeix: «el Pla d'Emergència ha estat perfectament confeccionat contra qualsevol accident». Manifestacions optimistes que contrasten amb l'opinió de Rafa Gadea, d'Acció Ecologista: «No hi ha cap Pla d'Emergència capaç de garantir la seguretat davant d'un accident nuclear. En tot cas, el PENVA pot evacuar un sector de la població, però mai no eliminarà els efectes contaminants.»

Les dues declaracions ens menen a Harrisburg, capital de l'estat de Pennsilvània, que sofrí l'experiència d'un accident nuclear. Segons les fonts consultades, l'accident esmentat varia d'intensitat. Mentre els ecologistes consideren que Harrisburg fou un incident que tindrà repercussions posteriors en la salut d'aquella població, els tècnics del PENVA minimitzen la situació a un lleuger augment de radiació —1'5 mil·lirems— registrada a 50 milles (80 quilòmetres) de la Central. De tota manera, allò que no pogué evitar el NCR —Pla d'Emergència Americà— fou la psicosis d'alarma que s'escampà entre la gent, malgrat les efusives felicitacions per la serenitat demostrada que Jimmy Carter féu a la població. Felicitacions no exemptes de propaganda, ja que al poble no quedaven ni els invàlids, gràcies a l'avis d'un radioaficionat, que donà l'alarma 48 hores abans que la del director de la central. Posterior-

Comença el simulacre; els treballadors abandonen lentament la central. Tot era una broma / Francesc i Dísar

ment, el NCR seria rectificat.

La qüestió de l'alarma, la contempla el PENVA distribuïda en tres fases; alerta, alarma i evacuació. L'alerta avisa Protecció Civil, que disposa tots els preparatius ordenats al Pla d'Emergència. La segona i tercera fase, alarma i evacuació, figuren correlatius en la dinàmica del PENVA. Però l'evacuació comença pels grups denominats «crítics» —dones embarassades i xiquets—; la resta de la població, o bé serà evacuada o, al contrari, haurà de quedar-se en

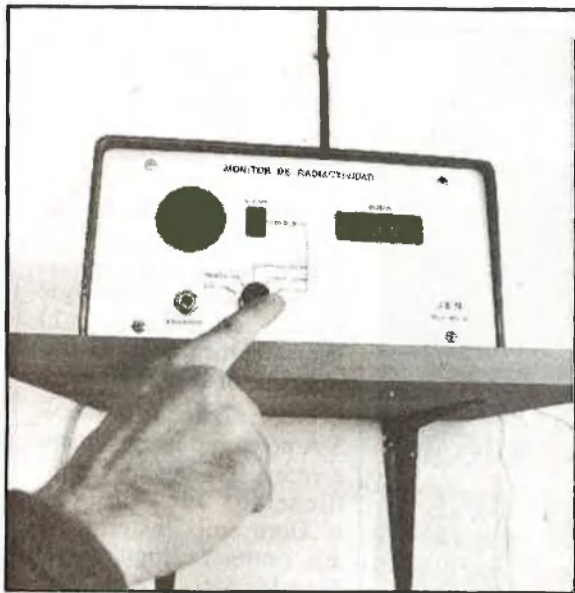
casa amb les portes i les finestres tancades per tal d'evitar la radiació.

Si les condicions climatològiques són adverses —vent o pluja—, l'alarma s'estendrà a 10 i fins a 30 quilòmetres, segons les circumstàncies. La legislació nord-americana —normes d'emergència que defensen els ecologistes— assenyala que el director de la Central disposa d'un temps màxim de 15 minuts per a avisar les autoritats i, aquestes, del mateix temps per tal d'organitzar els plans d'evacuació. Espai impossible de determi-

nar al PENVA, ja que es tracta d'un pla encara provisional, que serà modificat o no a la vista dels resultats del «simulacre» que es va dur a cap el dia 16 d'aquest mes. Amb tot, Febrer Callís considera que això del temps mínim és molt relatiu, alhora que posa en dubte la versemblança dels 15 minuts que ordena el NCR.

D'altra banda, el PENVA no té cap inconvenient a reconèixer que les comunicacions de la Vall d'Aiora amb l'exterior no són òptimes. Angoixa que l'alcalde socialista de Teresa de Cofrents, José Teruel, ha repetit diverses vegades a la premsa: «estem en una rateta si es produeix una fuga radioactiva o qualsevol eventualitat pareguda». Preocupació que pot ser esmenada després del «simulacre», si es comprova l'eficàcia de les carreteres d'aquella comarca. Així ho espera el senyor Feber, que ratifica les migrades possibilitats d'evacuació que denuncia l'alcalde, tot i que matisa la preocupació a la vista de l'escassa població a evacuar.

La fuga radioactiva, al marge d'un accident nuclear, capfica abastament els agricultors de la Ribera, temorencs que el funcionament de la central pugui contaminar el riu Xúquer. La Unió de Llauradors exigirà el control públic dels amidadors de contaminació, donada la quantitat d'aigua —21.000 litres per minut— que la Central tornarà al riu després de passar pels circuits de refrigeració. A tal efecte, la Confederació Hidrogràfica del Xúquer imposà a Hidroelèctrica la instal·lació de dues basses amb capacitat per a 259.510 metres cúbics, per tal que els tècnics de la Comissaria

Aparell amidador de radioactivitat, gentilesa de la Junta d'Energia Nuclear per a l'Ajuntament de Cofrents; a la dreta, la cara del vostre futur... / Francesc i Descar.

La broma del dia, amb tot, fou l'anomenada segona fase del simulacre, que consistia a donar l'alarma a la població per uns altaveus col·locats en distints punts del poble; l'himne de l'exposició, del mestre Serrano, féu d'entrada a allò de «cofrentinos, estamos procediendo a realizar el simulacro», avís que passà despercebut als indígenes, la majoria esmorzant als bars. La cançoneta de Serrano, d'altra banda, es converteix, així, en carcassa-anunci de perill radioactiu.

El personal es concentrà al camp de futbol, escenari del gran espectacle. A les 12.35 del matí, dues ambulàncies feren l'entrada al poble entre fervorosos aplaudiments dels cofrentins. «Los de la Cruz Roja, que traigan algo de beber», féu de sobte una veu anònima entre el públic, broma que pegà com un tir al sanitari, suat i preocupat com estava per la salut popular. Vint minuts després, un grandios helicòpter E. T-407, aterrà al terreny esportiu davant l'admiració de la xicalla. Estupor fugaç, ja que desaparegué de sobte. Un altre helicòpter i cinc autobusos —¿què feien allí els autobusos?—, un d'ells de la companyia «El Capaz, S. L.», posaren el punt final al simulacre de què gaudien els cofrentins.

Per últim, cal ressenyar que el senyor Burriel, governador de València, va fer una valoració positiva del simulacre «ja que s'han complert els temps establerts». Tots estaven avisats. En definitiva, segons l'opinió d'una ecologista, «el simulacre és la pòlissa de 25 pessetes que necessita H. E. per a posar en marxa la central nuclear».

d'Aigües dictaminen si l'aigua reuneix les mateixes condicions d'higiene que abans d'entrar al recinte nuclear. Imposició —les basses— pionera al món, segons Febrer Callís.

Un dels aspectes que tècnics del PENVA i ecologistes subratllen és la disponibilitat necessària d'un centre de «classificació i descontaminació», imprescindible precaució que a hores d'ara encara no ha estat resolta. Les fonts consultades de la clínica La Fe —possible ubicació— optaren per no contestar, ja que estan tractant el tema. D'entrada, els ecologistes posen en dubte l'emplaçament elegit, per la massificació que constantment registra el centre hospitalari. Tampoc no podria instal·lar-se, segons ells, als polisportius i les piscines dels pobles confrontants a la Vall d'Aiora, que compten amb poques dutxes, element prioritari per a descontaminar la pell de radiacions.

Finalment, queda pen-

dent el problema dels «residus radioactius», previsió que no contempla el PENVA. L'urani, que és el combustible usat als reactors nuclears, origina quan crema uns productes residuals. Per evitar-ne la fugida incontrolada s'han projectat quatre barreres de contenció i dipòsits molt compactes, segons Hidroelèctrica. Però és l'emmagatzematge, en definitiva, l'entrebanc que han de resoldre les autoritats. A la Central Nuclear de Cofrents es podran acumular residus durant 20 anys. Després... «si no es troba una solució al problema de l'emmagatzematge de residus, hauria de tancar-se la Central», sentència Febrer Callís.

A la pregunta de si són segures les Centrals Nuclears, el tècnic del PENVA contesta amb un sí rotund. Una afirmació, però, que no evita una escèptica mirada sobre el mig metre de grossària que ocupen els documents del Pla d'Emergència.

L'himne de Serrano inaugurarà el simulacre

L'alcalde de Cofrents, Raúl Angel Domínguez, membre d'A. P., estava com un xiquet amb sabates noves dirigint la part de responsabilitat que li pertocava en la qüestió d'emergència: «Aquí el Pato Donald, cambio», se sentí en un moment donat pel «walkie-talkie» del cap del consistori. I és que, el Pla d'Emergència, malgrat ser un afer seriós, totcristo se l'agafava de conya. Tots, menys un denominat «escamot ecologista de la comarca», que boicotejà la megafonia en cinc poblacions afectades per la suposada fugida radioactiva, més un «Panda», de Protecció Civil, que acabà amb les rodes punxades.